

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Pfv.VI.21.600/2012/4.szám

A Kúria a jogtanácsos által képviselt felperesnek a Dr. Kertész Krisztina Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Kertész Krisztina ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződéses elszámolásból eredő követelés megfizetése iránt a Szegedi Városi Bíróságnál 3.G.40.322/2011. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Szegedi Törvényszék 1.Gf.40.062/2012/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tárgyaláson kívül meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen az alperesnek 15 napon belül 27.000 (huszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes jogelődje a L. F. Rt., mint kölcsönadó, és az alperes mint kölcsönbevevő között 2001. május 23-án kölcsönszerződés jött létre, amelynek tárgya egy Toyota 4-Runner típusú gépjármű volt. Az alperes 1.600.000 forint saját rész megfizetését vállalta, a felperesi jogelőd pedig 2.400.000 forint kölcsönt nyújtott 36 hónapra, havi 90.132 forint részlet megfizetése mellett. A kölcsönszerződés elválaszthatatlan részeként a felek között opciós szerződés és feltételtől függő adásvételi szerződés is létrejött. Az alperes 2002. februárjától nem tett eleget a fizetési kötelezettségének, így a felperesi jogelőd a szerződés részévé tett üzletszabályzatban foglaltak szerint a kölcsönszerződést szerződésszegésre hivatkozással azonnali hatállyal felmondta. Ezt a levelét az alperes címére megküldte és ott az alperes 2002. május 22. napján azt szabályszerűen átvette. Az alperes a felperes jogelőd megbízottjának 2002. június 10-én a gépjárművet leadta. Ezt követően a felperesi jogelőd azt 2003. május 30-án 1.700.000

forintért értékesítette majd elkészítette az elszámolását, amelyben azt állapította meg, hogy az alperesnek a törlesztőrészletek, illetve a gépjármű vételárának betudása mellett is 1.121.149 forint tartozása van.

A felperesi jogelőd a fizetési felszólítást is tartalmazó elszámolását 2003. október 1. napján küldte meg az alperes ismert címére, ahonnan a levél „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza a felperesi jogelődhöz.

A felperesi jogelőd 2006. június 20-án engedményezési szerződéssel a felperesre ruházta át követelését. A felperes 2006. július 31. napján az engedményezésről értesítette az alperest, de levelét ugyanarra a címre küldte el, mint a jogelődje 2003-ban, így a levél „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza a felpereshez is.

A felperes 2011. április 26-án szólította fel az alperest a tartozás megfizetésére, ezt a felszólító levelét az alperes jelenlegi címére küldte meg, ahol azt az alperes szabályszerűen át is vette.

A felperes keresetében elszámolásból eredő követelés címén 1.121.149 forint annak 2003. október 1-től a kifizetési járó, a mindenkorl jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a 2003. október 1-i, valamint a 2006. július 31-i levél átvétele az alperes hibájából hiúsult meg, az alperes ugyanis nem tett eleget az együttműködési kötelezettségének, nem jelentette be az új címét a felperesi jogelődnek. A felmondás a bírói gyakorlat alapján közöltnék tekinthető, ha azért nem jut az érdekelt fél tudomására, mert az a kézbesítést megakadályozza. Ezek a levelek az elévülést megszakították, annak ellenére, hogy az alperes azokat nem vette át.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, elévülésre hivatkozott. Előadta, hogy telefonon az új címét a felperesi jogelőd munkatársainak bejelentette, a lakcímváltozás írásos bejelentésére nem volt kötelezettsége. Ezt követően a felperestől, illetve a jogelődjétől írásbeli felszólítást nem kapott. A gépkocsi 2002. június 10-i leadásától 2011. április 28. napjáig a felperes, illetve a felperesi jogelőd nem hívta fel a tartozás megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Utalt arra, hogy a Ptk. 214. § (1) bekezdése szerint ahhoz, hogy az írásbeli felszólítás hatályosuljon el kell jutnia a címzetthez. Sem a 2003. évi fizetési felszólítás, sem a 2006. évi engedményezésről szóló tájékoztatás nem érkezett meg az alpereshez. A felperesi jogelőd és

az alperes közötti megállapodások, valamint az általános szerződési feltételek sem állapítanak meg kézbesítési vélelmet a felperes javára és arra sem tartalmaznak előírást, hogy a kölcsönbevevő, ha a lakcíme megváltozik, milyen módon köteles azt a felperesnek bejelenteni. A felperesnek módjában lett volna az alperes új címének a felkutatása, ahogy azt meg is tette 2011. áprilisában. A nem hatályosult fizetési felszólításra tekintettel a Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján a követelés elévülése állapítható meg.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és helyes jogkövetkeztetéseket vont le abból. A Ptk. 214. § (1) bekezdése alapján az írásban közölt nyilatkozat hatályosságához az szükséges, hogy az a másik félhez megérkezzen. A felperes helyesen hivatkozik arra, hogy a címzett kockázati körébe tartozik az, ha neki felróható okból nem kerül abba a helyzetbe, hogy a küldeményt megismerhesse. A bírói gyakorlatban azokat a nyilatkozatokat tekintik joghatályosan kézbesítettnek, amelyek esetében a küldemény eljutott a címzethez, azonban a címzett a saját hibájából nem ismerte meg a tartalmát, pl. megtagadta a küldemény átvételét, vagy elmulasztotta a küldemény átvételét a postán és ezért azt a „címzett nem kereste” jelzéssel küldték vissza. Az alperes részéről nem állapítható meg felróható magatartás. Nincs adat arra, hogy az írásbeli jognyilatkozat vele való közlését akadályozni akarta volna. Az alperes szerződésszegést sem követett el azzal, hogy a lakcímváltozását nem jelentette be, vagy nem írásban jelentette be, ilyen követelmény a szerződésben nem volt. A felperes által megjelölt küldemények tehát nem voltak alkalmasak az elévülés megszakítására, így a Ptk. 327. §-ának alkalmazására nem volt lehetőség.

A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ebben lényegében megismételte a peres eljárás során előadottakat. Állította, hogy az alperesnek felróható magatartás következtében nem jutott az alperes tudomására a 2003. októberi és a 2006. júliusi levélben foglalt közlés. A felperes szerint a gazdasági élet biztonságát veszélyeztetné, ha a felszólítás csak akkor hatályosulna, hogy ha az adóstól „nem kereste” jelzéssel vagy az „átvételt megtagadta” jelzéssel érkezne vissza az irat. Ezzel az adósoknak lehetősége lenne kibújni a jogszerű fizetési kötelezettségük alól. Az a tény, hogy az alperes nem jelentette be az új lakcímét a kézbesítés megakadályozását jelentette a részéről, ilyen esetben pedig a BH2011.68. számú esetben foglaltak szerint is a kézbesítés joghatályosnak minősül. A felperesnek nem volt kötelessége az új cím felkutatása, bár valóban lehetősége lett volna erre, de az alperesi mulasztás nem hárítható a felperesre. Az alperes megszegte a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglalt jóhiszemű joggyakorlás kötelezettségét, mert nem a felperessel együttműködve

gyakorolta jogait. Az alperesnek módja lett volna utánküldést kérni az új címére, de ezt sem tette, ezzel megakadályozta a kézbesítést.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A peradatokból megállapítható, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondásra vonatkozó levelet a lakcímén szabályszerűen átvette, ezt követően a felszólításnak eleget téve a gépkocsit rövid határidőn belül a felperesi jogelőd megbízottjának leadta. Nem vitás, hogy a felperesi jogelőd elszámolni csak a gépkocsi értékesítését követően tudott, illetve az alperessel a fizetési kötelezettségét ezután közölhette. Az alperes arra is számíthatott, hogy a gépkocsit olyan eladási áron lehet értékesíteni, hogy esetleg fizetési kötelezettsége nem is keletkezik, figyelemmel az önerőre, illetve arra, hogy bizonyos ideig fizette a törlesztő részleteket.

Az alperes előadta, hogy az új címét telefonon bejelentette a felperesi ügyintézőknek. A felperes ezt megcáfolni időmúlás miatt már nem tudja, ez a jelen ügyben az alperes terhére nem eshet. Az alperes tehát az együttműködési kötelezettségének eleget tett. Alappal utal az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében arra, hogy az állampolgárok mindennapi életéhez hozzátartozik az, hogy a lakcímük megváltozik, új helyre költöznek. Abból a tényből, hogy az alperes személyi körülményei miatt elköltözött a korábbi címéről nem lehet olyan következtetést levonni, hogy mindezt azért tette, hogy a felperes által később megküldendő levelek kézbesítését megakadályozza.

A másodfokú bíróság ítélete is utal erre és a Kúria is teljes mértékben egyetért azzal a bírói gyakorlatban kikristályosodott elvvel, amely a Ptk. 214. § (1) bekezdésében foglaltakat árnyalja (BH2011 .68.). A Ptk-beli rendelkezés ugyanis a nyilatkozat hatályosulásához megköveteli, hogy a nyilatkozat a félhez meg is érkezzék. Azokban az esetekben azonban amikor a címzett ténylegesen az adott címen lakik, de az átvételt kifejezetten megtagadja, illetve hanyagsága miatt nem kerül sor a kézbesítésre, a bírói gyakorlat a nyilatkozatot a felperes által felhívott Pp. 4. § (1) bekezdése alapján, az együttműködési kötelezettségre is figyelemmel joghatályosan kézbesítettnek tekinti.

Egészen más a helyzet azonban akkor, ha az alperes nincs abban a helyzetben, hogy a felperes nyilatkozatáról tudomást szerezhessen. A felperesi jogelőd a 2003. október 1. levelét visszakapta azzal, hogy az alperes elköltözött a címről.

A peradatokból megállapítható, hogy a felperesi jogelőd mintegy három évig nem tett semmilyen lépést az alperes értesítése érdekében, majd 2006. júniusában a követelést engedményezte a felperesre. A felperes nyilvánvalóan megkapta az iratanyagot, ennek ellenére az engedményezési okiratát arra a címre küldte meg az alperes részére, amelyről már három éve kiderült, hogy onnan az alperes elköltözött. A felperes ezt követően 2011-ig, tehát mintegy öt évig semmiféle lépést nem tett azért, hogy az alperes címét felkutassa, tőle a követelését behajtsa. A Kúria szerint nem megengedhető gyakorlat hivatásos pénzügyi szervezetek részéről, hogy az adósuk terhére a követelésüket hosszú éveken keresztül anélkül kamatoztassák, hogy az adós a követelésről tudomást szerezne. Így megfosztják az adóst annak lehetőségétől, hogy a tartozását keletkezését követően rövid határidőn belül, sokkal kisebb összegben kifizethesse.

Az eljáró bíróságok tehát a jogszabályoknak megfelelően állapították meg, hogy a felperes, illetve a jogelődje által küldött levelek az elévülés Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti megszakítására nem voltak alkalmasak, a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint pedig a követelések öt év alatt elévülnek. A Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet. Az alperes az elévülési kifogását előterjesztette, amelyet a bíróság köteles volt figyelembevenni.

A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva, a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak szerint hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért köteles megfizetni az alperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült perköltségét a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján határozta meg azzal, hogy az az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Budapest, 2013. április 16.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

